

DECIZIE

03 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Constantin Ganea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
contestarea actului administrativ și obligarea calculării (recalculării) vechimii în
muncă,

împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din
26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 23 iunie 2018 Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale
privind contestarea actului administrativ și obligarea recalculării vechimii în muncă.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că a activat în
funcția de „stolear-mebelișic” la Combinatul Deservirii Sociale (KBO) începând cu
20 octombrie 1973, dată la care i-a fost întocmit carnetul de muncă.

Reclamantul a susținut că a activat în mai multe locuri, iar prin ordinul nr. 2 din
24 mai 1988, emis de președintele Cooperativei „Granit”, a fost angajat în funcția de
șef-adjunct al Cooperativei „Granit”, unde a activat pînă la 25 mai 1994, fiind eliberat
în baza ordinului nr. 24 din aceeași dată.

Ajungînd la vîrsta de pensionare, s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări
Sociale Soroca în vederea perfectării documentelor pentru pensie, unde a prezentat mai
multe acte.

Prin răspunsul nr. 1-01/10-2620 din 20 decembrie 2017, Casa Teritorială de
Asigurări Sociale la informat că la calcularea pensiei nu s-a luat în calcul stagiul de
activitate din perioada 24 mai 1988 pînă la 25 martie 1994, din motiv că înscrierea din
carnetul de muncă cu nr. 30, de la pag. 27, în rubrica 4, este scrisă cu alt pix.

Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman a menționat că s-a adresat cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, care însă, prin răspunsul nr. G-889/18 din 23 mai 2018, i-a refuzat în satisfacerea cererii din același motiv, suplimentar informându-l că stagiul pe perioada de la 15 aprilie 1994 pînă la 31 decembrie 1998, nu s-a luat în calcul din motivul neachitării contribuției de asigurare socială de stat.

Reclamantul a relevat că pentru faptul că înscrierea cu nr. 30, de la pag. 27, în rubrica 4, unde este confirmată activitatea sa în cadrul cooperativei „Granit” din 24 mai 1988 pînă la 25 mai 1994, este scrisă probabil cu 2 pixuri, fiind vizibil acest fapt, nu poartă nicio răspundere, or, această înscriere a fost efectuată de către președintele cooperativei, care a semnat și a aplicat ștampila umedă a cooperativei.

În acest context, reclamantul a precizat că nu cunoaște de ce înscrierea a fost efectuată cu 2 pixuri diferite, însă consideră că aceasta nu este temei de a-i refuza în calcularea stagiului de muncă pentru pensie.

Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman a solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 21/2017/27143 și constatarea că înscrierea nr. 30, pag.27, rubrica nr.4 din carnetul său de muncă, eliberat la 20 octombrie 1973 este veridică și corectă, și urmează a fi luată în calculul stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei.

Prin hotărârea din 03 septembrie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman s-a admis integral (f.d.34).

Prin decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 03 septembrie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central, cu restituirea cauzei la rejudecare la Judecătoria Soroca, sediul Central, în alt complet de judecată (f.d.61).

Prin încheierea din 24 mai 2019 a Judecătorei Soroca, sediul Central, s-a transmis cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Ganea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea deciziei de refuz, spre judecare conform competenței teritoriale la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.68).

La 07 noiembrie 2019 Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a renunțat la pretenția privind constatarea faptului că înscrierea cu nr. 30, pag.27, în rubrica 4 din carnetul de muncă pe numele lui Constantin Ganea, eliberat la 20 octombrie 1973, ca fiind veridică și corectă, și urmează a fi luată în calculul stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei. Totodată, a solicitat anularea deciziei de refuz cu nr. 21/2017/27143, emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale în baza cererii depuse de Constantin Ganea la 29 septembrie 2017, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i efectueze calcularea (recalcularea) vechimii în muncă cu luarea în considerare a stagiului de lucru la Cooperativa „Granit”, unde a activat în perioada 24 mai 1988 pînă la 25 martie 1994 (f.d. 93).

Prin hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis integral acțiunea de contencios administrativ, intentată la cererea chemare în judecată depusă de Constantin Ganea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, fiind anulată ca ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 21/2017/27143 din 04 iunie 2018. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea vechimii în muncă lui Constantin Ganea, luînd în considerare stagiul de lucru la Cooperativa „Granit” în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994.

La 16 ianuarie 2020, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.102). Iar, la 30 aprilie 2020 a prezentat motivarea apelului, în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora (f.d.116-119).

Prin decizia din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 130-137).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că soluția primei instanțe privind admiterea acțiunii este justă și legală, aceasta avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

Astfel, instanța de apel a reiterat că prima instanță corect a stabilit ca neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale în recalcularea pensiei pentru limită de vîrstă, încălcînd astfel dreptul reclamantului de a beneficia de pensie. Or, actul normativ în vigoare la momentul efectuării înscrierilor în carnetul de muncă al reclamantului, nu prevedea anumite cerințe imperative privind efectuarea înscrierilor în carnetul de muncă cu aceeași cerneală.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că decizia emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale, nr. 21/2017/27143 din 04 iunie 2018, este neîntemeiată, deoarece conform datelor carnetului de muncă prezentat de reclamant, acesta în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994, a fost angajat în cadrul Cooperativei „Granit”.

Avînd în vedere cele enunțate, instanța de apel a respins argumentele apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale, precum că în stagiul de cotizare a lui Constantin Ganea nu a fost inclusă perioada de activitate din 24 mai 1988 până la 25 martie 1994 la Cooperativa „Granit”, pe motivul că data și numărul emiterii ordinului de angajare sunt scrise cu alt pix.

Aici, instanța de apel a menționat că la materialele dosarului este anexat certificatul privind calcularea și declararea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru perioada anilor 1991-1998, în care se confirmă faptul că Cooperativa „Granit” nu a calculat și declarat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. Or, conform datelor carnetului de muncă prezentat de Constantin Ganea, acesta în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994 a activat în cadrul Cooperativei „Granit”, iar faptul neachitării contribuțiilor sociale nu pot fi imputate reclamantului.

Din aceste considerente, Casa Națională de Asigurări Sociale era obligată să recalculeze vechimea în muncă a reclamantului, reieșind din înscrierile din carnetul de muncă prezentat, luînd în considerare stagiul de lucru la Cooperativa „Granit” în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994.

Invocînd netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 29 iulie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitînd casarea acesteia și emiterea unei noi decizii.

La 11 septembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului, în care a indicat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora (f.d.144-146).

În susținerea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința depusă la cererea de chemare în judecată și apel,

suplimentar invocându-se că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Totodată, recurenta a relevat că instanța de apel nu a luat în considerare argumentele sale, prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 decembrie 2019 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

Recurenta a relevat că în stagiul de cotizare a lui Constantin Ganea n-a fost inclusă perioada de activitate din 24 mai 1988 până la 25 martie 1994 la Cooperativa „Granit”, deoarece data și numărul emiterii ordinului de angajare sunt scrise cu alt pix.

Mai mult, la materialele dosarului este prezentat și certificatul privind calcularea și declararea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru perioada anilor 1991-1998, prin care se confirmă faptul că Cooperativa „Granit-1” nu a calculat și declarat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii pentru această perioadă. Astfel, admiterea cererii lui Constantin Ganea poate fi admisibilă doar la prezentarea documentelor relevante privind angajarea, eliberarea și salarizarea pentru perioada menționată.

Casa Națională de Asigurări Sociale a apreciat critic soluția instanței de apel, care în lipsa probelor pertinente, doar în baza înscrierilor din carnetul de muncă la rubrica 30-31 (denaturate), ce nu pot fi probate în niciun mod, a menținut în vigoare hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

Un alt aspect la care a făcut referire recurenta, este certificatul nr.2019/21/3933 din 05 septembrie 2019, privind calcularea și declararea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru perioada anilor 1991-1998 de către Cooperativa „Granit”, prin care se confirmă faptul nedeclarării și neachitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

Astfel, la acest capitol, recurenta a indicat că instanța de apel apreciază proba anexată drept dovadă a stagiului de cotizare a intimatului, menționând că conform carnetului de muncă prezentat de Constantin Ganea, acesta în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994 a activat în cadrul Cooperativei „Granit”, iar faptul neachitării contribuțiilor sociale, confirmat prin certificatul anexat, nu pot fi imputate reclamantului.

În acest context, recurenta a notat că proba respectivă nu poate fi luată în calcul la confirmarea stagiului de cotizare a intimatului. Or, stagiul de cotizare se confirmă prin înscrierile din carnetul de muncă, adeverințe, extrase din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

Iar, din actele care ar confirma stagiul de cotizare a intimatului, a fost prezentat doar carnetul de muncă ce conține înscrieri incorecte, motiv pentru care necesită a fi prezentate acte suplimentare în vederea confirmării activității pentru perioada 24 mai 1988-25 martie 1994 la Cooperativa „Granit”.

Prin referința depusă la 07 octombrie 2020 Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman a solicitat respingerea recursului Casei Naționale de Asigurări Sociale ca fiind neîntemeiat cu menținerea deciziei instanței de apel.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de

contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 15 iulie 2020, fiind recepționată de recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale la 22 august 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d. 139).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale la 29 iulie 2020 și 11 septembrie 2020, este în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a considerat că acesta este admisibil, motiv pentru care prin încheierea din 11 noiembrie 2020 a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman din următoarele motive.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Instanța de recurs remarcă că conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La rîndul său, aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, Colegiul reține și prevederile art. 219 alin. (1)-(3) Cod administrativ, potrivit cărora instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Articolul 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ prevede, că examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Din materialele cauzei rezultă că la 04 iunie 2018 Casa Teritorială de Asigurări Sociale Soroca, în vederea perfectării documentelor pentru stabilirea pensiei lui Constantin Ganea în baza cererii din 29 septembrie 2017, a emis decizia nr.21/2017/27143 privind refuzul stabilirii pensiei pentru limită de vîrstă, din considerentul că, la împlinirea vîrstei standard de pensionare este necesar de a dovedi un stagiul minim de cotizare de 15 ani, iar din documentele prezentate de Constantin Ganea se confirmă un stagiul de 14 ani 9 luni și 5 zile. Astfel, Constantin Ganea a fost informat că va beneficia de o alocație în condițiile Legii nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (f.d.9).

În carnetul de muncă a lui Constantin Ganea este indicat că acesta a activat în cadrul Cooperativei „Granit” în perioada 24 mai 1988 – 25 mai 1994 (f.d.4).

Prin cererea din 04 decembrie 2017, Constantin Ganea a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca informația, din care considerente în stagiul său de muncă nu a fost inclusă perioada 24 martie 1988 - 25 martie 1994, fapt ce se confirmă prin înscrierile din carnetul de muncă cu nr. 30 din 24 martie 1988 și nr. 31 din 25 martie 1994 (f.d.5).

Prin răspunsul nr.I-01/10-2620 din 20 decembrie 2017, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Soroca i-a comunicat lui Constantin Ganea că perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994, nu a fost luată în considerare la calculul stagiului de cotizare, deoarece înscrierea nr. 30, pag. 27, în rubrica 4, este scrisă cu alt pix”. Totodată, prin răspunsul dat, organul de asigurări sociale a precizat că drept temei legal de adoptare a deciziei vizate, au servit prevederile pct. 69 și 82 din Regulamentul privind modalitatea

de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, adoptat, prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017 (f.d.6).

Invocând netemeinicia răspunsului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca nr. I-01/10-2620 din 20 decembrie 2017, Constantin Ganea s-a adresat cu cerere la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca din 20 decembrie 2017, cu includerea în stagiul său de cotizare a perioadei de activitate în cadrul Cooperativei „Granit”, de la 24 mai 1988 pînă la 25 martie 1994 (f.d.7).

Prin răspunsul nr. G-889/18 din 23 mai 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale, a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Constantin Ganea, informându-l că în stagiul de cotizare n-au fost incluse perioadele de activitate de la 24 mai 1988 pînă la 25 martie 1994, deoarece data și numărul emiterii ordinului de angajare sunt scrise cu alt pix, de la 15 aprilie 1994 pînă la 31 decembrie 1998 la Î.I. „Pelin”, deoarece pentru această perioadă n-au fost achitate contribuții de asigurări sociale de stat și de la 01 ianuarie 1999 pînă la 26 decembrie 2004, deoarece lipsește informația în contul personal de asigurări sociale (f.d.8).

La 23 iunie 2018, Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, ulterior concretizată la 07 noiembrie 2019.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei cererii de chemare în judecată depusă de către Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman pe care a admis-o integral.

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că concluziile instanței de apel și ale primei instanțe expuse în hotărârile judecătorești sunt în contradicție cu materialele cauzei, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost apreciate, conform cerințelor legislației în vigoare.

Aspectele menționate conduc la concluzia că procedura desfășurată în instanța de apel și prima instanță nu corespunde exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în fond și în ordine de apel, nu poate echivala cu soluționarea efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei decizii noi de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată a reclamantului Constantin Ganea.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera că Codul administrativ consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este dictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Întru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept, care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens, legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune că instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond.

Astfel, instanța de apel avea obligația de a examina în tot apelul și de a răspunde la toate întrebările ridicate în fața instanței, atât ca instanță de apel, cât și ca instanță investită să judece cauza în fond. Or, aceasta este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și în acțiune. Este inadmisibil ca un motiv de apel să fie refuzat pentru discuție pentru motive formale, sau să fie omis de către instanța de apel. Instanța de apel trebuia să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Implicit din circumstanțele cauzei și în special, din cererea de chemare în judecată rezultă, că Constantin Ganea a solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 21/2017/27143 privind refuzul stabilirii pensiei din 04 iunie 2018 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i calculeze vechimea în muncă cu luarea în considerare a stagiului de muncă la Cooperativa „Granit”, unde a activat în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994.

În conformitate prevederile Legii privind sistemul public de pensii, nr. 156 din 14 octombrie 1998, începând cu 01 iulie 2017 bărbaților li se acordă dreptul la pensie pentru limită de vârstă, la vârsta de 62 ani 04 luni, confirmând un stagiul de cotizare de 33 ani 06 luni pentru o pensie integrală, sau un stagiul de cotizare de cel puțin 15 ani pentru o pensie parțială.

Conform art. 5 alin.(1) al Legii privind sistemul public de pensii, nr. 156 din 14 octombrie 1998, în sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

Iar, conform art. 7 alin. (1) al Legii privind sistemul public de pensii, nr. 156 din 14 octombrie 1998, dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

Potrivit pct. 69 al Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21 martie 2017, stagiul de cotizare realizat pînă la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (pînă la 1 ianuarie 1999), se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

În urma introducerii evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

Iar, conform pct. 70 al aceluiași Regulament, actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct.69 alineatul întâi, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrierile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adevărurile, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

Totodată, pct.82 al Regimentului nominalizat stipulează că documentele prezentate pentru confirmarea stagiului de cotizare trebuie să fie confirmate prin semnătura conducătorilor și ștampila întreprinderii, organizației (secțiilor de cadre).

Înscrierile în carnetul de muncă trebuie să fie executate în conformitate cu cerințele prevăzute de legislația privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, în vigoare la momentul completării carnetului de muncă.

În cazul în care documentele prezentate pentru confirmarea stagiului de cotizare conțin devieri de la regulile stabilite, chestiunea privind posibilitatea utilizării lor în calitate de dovezi ale stagiului de cotizare este soluționată de către organele teritoriale de asigurări sociale.

Conform alin.(2.3) pct.3 al Instrucțiunii privind ordinea completării carnetelor de muncă la întreprinderi, instituții și organizații, aprobată prin Hotărârea Comitetului de Stat al Muncii nr. 162 din 20 iunie 1974, cu modificările și completările introduse, prin Hotărârea Comitetului de Stat al Muncii din cadrul URSS nr. 252 din 02 august 1985 „privind ordinea completării carnetelor de muncă la întreprinderi, instituții și organizații, aprobată prin Hotărârea Comitetului de Stat al Muncii nr. 162 din 20 iunie 1974”, înscrierile în carnetul de muncă se efectuează cu acuratețe cu stilou sau pix, cu cerneală albastră sau violetă.

Însă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție precizează că următoarele elemente ale cazului, analizate în ansamblu, conduc la consolidarea unei convingeri certe, privind legalitatea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 21/2017/27143 și netemeinicia acțiunii depuse de Constantin Ganea.

Astfel, instanța de recurs menționează că în carnetul de muncă a reclamantului Constantin Ganea este indicat că în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994 acesta a activat la Cooperativa „Granit” (f.d.4).

Conform certificatului privind calcularea și declararea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru perioada anilor 1991 – 1998 din 05 septembrie 2019, Cooperativa „Granit - 1” nu a calculat și declarat contribuții de asigurări sociale de stat (f.d.82).

Iar, conform certificatului de arhivă nr. 783 din 06 august 2018, documentele personalului scriptic de la Cooperativa „Granit - 1” din or. Soroca nu s-au transmis la păstrare de stat în arhiva raională (f.d.32).

Mai mult, conform mențiunilor din carnetul de muncă a reclamantului Constantin Ganea, instanța de recurs constată că înscrisul cu nr. 30 în rubrica 4, de la pag. 27 al carnetului de muncă al reclamantului Constantin Ganea, unde este confirmată activitatea sa în cadrul cooperativei „Granit” din 24 mai 1988 până la 25 mai 1994, este scrisă cu 2 pixuri, fapt confirmat de însăși Constantin Ganea și instanța ierarhic inferioară, care a precizat că a luat cunoștință de originalul carnetului de muncă.

Tot aici, instanța de recurs relevă că înscrisul cu nr. 31 din rubrica 1 de la pag. 27 al carnetului de muncă al reclamantului, și anume luna eliberării din serviciu a intimatului Constantin Ganea este scrisă mai accentuat decât restul cifrelor din mențiunea dată, fapt ce denotă încercarea rectificării acesteia (f.d.4).

În acest context, instanța de recurs consideră întemeiat argumentul recurenteii precum că înscrierile de la rubricile 30 și 31 de la pag.27 din carnetul de muncă al reclamantului constituie date denaturate.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curtii Supreme de Justiție judecând recursul conchide că prima instanță și instanța de apel eronat au ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii reclamantului Constantin Ganea.

Prin urmare, instanța de recurs consideră neîntemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind netemeinicia refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de a calcula vechimea în muncă a reclamantului Constantin Ganea, reieșind din carnetul de muncă prezentat, luînd în considerare stagiul de lucru la Cooperativa „Granit”, în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994.

La fel, instanța de recurs consideră eronată și opinia instanței de apel precum că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat nu a luat în considerare perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994, la determinarea stagiului de cotizare al intimatului Constantin Ganea.

Aici, instanța de recurs subliniază că prin certificatul de arhivă nr. 783 din 06 august 2018, Constantin Ganea a fost informat că documentele personalului scriptic de la Cooperativa „Granit - 1” din or. Soroca nu s-au transmis la păstrare de stat în arhiva raională, fapt care face imposibilă eliberarea certificatului solicitat (f.d.32).

Iar, prin certificatul privind calcularea și declararea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru perioada anilor 1991 – 1998 din 05 septembrie 2019 se confirmă că de către Cooperativa „Granit - 1” nu au fost calculate și declarate contribuții de asigurări sociale de stat (f.d.82).

Așadar, Casa Națională de Asigurări Sociale corect a constatat din setul documentelor prezentate de Constantin Ganea pentru stabilirea pensiei, că acesta nu întrunește condițiile legale, întru satisfacerea cererii sale.

La fel, instanța de recurs relevă că proba respectivă nu poate fi luată în considerare la confirmarea stagiului de cotizare a intimatului, deoarece acesta se confirmă prin înscrisurile din carnetul de muncă, adeverințe, extrase din ordine, contul personal al angajatului, în care se reflectă salariul calculat lunar, schima de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

Iar, din actele care ar confirma stagiul de cotizare a intimatului a fost prezentat doar carnetul de muncă ce conține înscrieri incorecte, motiv pentru care necesită a fi prezentate acte suplimentare în vederea confirmării activității pentru perioada 24 mai 1988-25 martie 1994, iar intimatul Constantin Ganea nu a prezentat astfel de acte suplimentare.

De asemenea, instanța de recurs precizează că, Casa Națională de Asigurări Sociale, întemeiat nu a luat în considerare la determinarea stagiului de cotizare, perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994, în care Constantin Ganea a activat la Cooperativa „Granit”, deoarece după cum rezultă din materialele cauzei, pentru această perioadă nu au fost achitate contribuții de asigurări sociale de stat în bugetul de asigurări sociale de stat al Republicii Moldova.

Argumentul instanței de apel precum că conform carnetului de muncă, Constantin Ganea în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994 a activat în cadrul Cooperativei „Granit”, iar faptul neachitării contribuțiilor sociale, confirmat prin certificatul nr.2019/21/3933 din 05 septembrie 2019 privind calcularea și declararea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru perioada anilor 1991-1998 de către Cooperativa „Granit”, nu pot fi imputate reclamantului, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat.

Or, odată ce la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma transferarea de către Cooperativa „Granit” a contribuțiilor de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat, dar au fost anexate probe ce infirmă acest fapt, este eronată concluzia

primei instanțe și a instanței de apel că Casa Națională de Asigurări Sociale urma să includă în stagiul de cotizare perioada invocată de Constantin Ganea.

Conform art. 93 alin.(1) și (2) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Astfel, instanța de recurs consideră recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale întemeiat, or, aceasta corect a constatat netemeinicia cererii lui Constantin Ganea privind calcularea vechimii în muncă, reieșind din înscrierile din carnetul de muncă prezentat, luând în considerare stagiul de lucru la Cooperativa „Granit” în perioada 24 mai 1988 – 25 martie 1994.

Având în vedere constatarea legalității și temeiniciei deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 21/2017/27143 din data de 04 iunie 2018, instanța de recurs consideră neîntemeiată pretenția lui Constantin Ganea privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i efectueze calcularea (recalcularea) vechimii în muncă cu luarea în considerare a stagiului de lucru la Cooperativa „Granit”, în perioada de la 24 mai 1988 până la 25 martie 1994.

Din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel au fost emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și de a emite o nouă decizie de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Constantin Ganea, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, ca neîntemeiată.

În conformitate cu 258 alin (3), 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Ganea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea calculării (recalculării) vechimii în muncă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Nina Vascan